

Umsögn SÁÁ um mál nr. 137/2023, áform um breytingar á lögum um söfnunarkassa og lögum um Happprætti Háskóla Íslands (aðgerðir gegn peningabætti og fjármögnun hryðjuverka).

SÁÁ hefur um árabíl sinnt ráðgjöf og meðferð þeirra sem eiga í vanda vegna fjárhættuspila. Sárlega hefur vantað raunhæf úrræði fyrir þessa einstaklinga til að verjast óheftu framboði erlendra veðmálasíðna og spilakassa. Lengi hefur verið kallað eftir að rafrænt aðgangs- og greiðslukort (spilakort) verði gert að skyldu í þeim peningaspilum sem geta leitt til spilavanda og spilafíknar. Með spilakortinu geti viðkomandi einstaklingar ýmist útilokað sig frá þátttöku í fjárhættuspilum, eða takmarkað hana verulega. Reynslan á Norðurlöndunum sýnir að spilakort með slíka virkni geta skilað góðum árangri.

Fyrirhugaðri lagabreytingu er ætlað að bregðast við ábendingum í áhættumati Ríkislögreglustjóra vegna peningabættis og fjármögnunar hryðjuverka í tengslum við starfsemi spilakassa. Notendum spilakassa HHÍ og Íslandsspila verði gert skylt að auðkenna sig með spilakorti til að geta tekið þátt. Ekki er að sjá að önnur virkni spilakortanna en auðkenning sé áformuð. **Því er ekkert sem gefur til kynna að spilakortin séu ætluð sem hjálpartæki fyrir þá einstaklinga sem glíma við fjárhættuspilavanda.** SÁÁ fær með engu móti séð að auðkenning ein og sér komi þeim að gagni. **Áformin ganga því of skammt** miðað við þá möguleika sem spilakort skapa til að draga úr skaðsemi spilavanda og spilafíknar. Ekkert er því þó til fyrirstöðu að fyrirtækin tvö sem reka spilakassa hafi sjálf frumkvæði að því að hafa slíka virkni í spilakortunum þó ekki sé gerð krafa um það af hálfu dómsmálaráðuneytisins.

Í dómsmálaráðuneytinu liggur fyrir skýrsla starfshóps dómsmálaráðherra dagsett 1. desember 2022 um réttarbætur á sviði happprættismála. Þar er að finna **tillögur til úrbóta vegna fjárhættuspilavanda** sem sérleyfishafar peningaspila stóðu sameiginlega að. SÁÁ styður þær tillögur eindregið enda er þar tekið heildstætt á vandanum. Lagt er til að lokað verði á ólöglegar erlendar veðmálasíður og samstarf tekið upp um innlenda netspilaleiki til að mæta brotthvarfi þeirra erlendu. Jafnframt að rafræn auðkenniskort – spilakort – þurfi til að taka þátt í fjárhættuspilum, jafnt í spilakössum sem á netinu. Spilurum verði skylt að ákveða hámark úttektar og geti notað kortið til að útiloka sig frá fjárhættuspilum tímabundið eða alfarið.

Þörfin fyrir að loka á erlendu veðmálasíðurnar skiptir miklu máli í þessu samhengi.

Spilakort gera takmarkað gagn ef þau eiga að takmarkast við spilakassa. Stór hluti allra fjárhættuspila hér á landi fer fram í gegnum tölvur og síma á erlendum veðmálasíðum. Þar eru engar aðgangstakmarkanir og þar hefði íslenskt spilakort ekkert að segja. Við meðferð þeirra sem leita til SÁÁ vegna fjárhættuspilavanda hefur komið fram að yngri spilarar taka nánast að öllu leyti þátt í fjárhættuspilum á erlendu veðmálasíðunum.

Fram kom í áðurnefndri skýrslu starfshóps dómsmálaráðherra að gera má ráð fyrir að allt að 20 milljörðum króna sé varið árlega til þátttöku í ólöglegum erlendum veðmálasíðum.

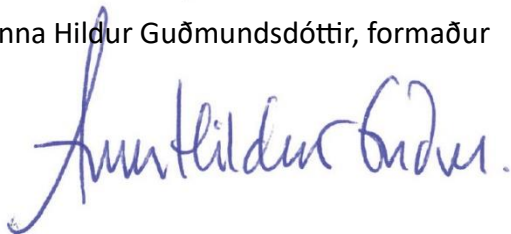
Aðgangskort í spilakassa hér á landi nýfast ekki á þessum erlendu vefsíðum.

Þann 23. mars síðastliðinn hélt SÁÁ málþing um tillögur starfshóps dómsmálaráðherra og þær aðstæður sem blasa við einstaklingum sem glíma við fjárhættuspilavanda. Á málþinginu var einhugur um mikilvægi þess að taka heildsætt á þeim viðfangsefnum sem blasa við rekstraraðilum peningaspila og aðstæðum þeirra sem eiga í fjárhættuspilavanda.

Með þessari umsögn vill SÁÁ hvetja til þess dómsmálaráðuneytið ráðist í þær nauðsynlegu úrbætur sem gera þarf í umhverfi fjárhættuspila hér á landi og lýst er í áðurnefndum tillögum starfshóps dómsmálaráðherra. Úr því að ráðuneytið leggur til upptöku á spilakortum á annað borð, þá er full ástæða til að nema ekki staðar við auðkenningu eina og sér, heldur ganga alla leið hvað varðar mögulega nýtingu þeirra til að draga úr spilavanda. Beintengt því er að lokað verði á ólöglegu erlendu veðmálasíðurnar. Þannig yrði **stuðlað að öruggara umhverfi fjárhættuspila** og um leið lokað fyrir allar glufur til peningaþvættis og fjármögnunar hryðjuverka gegnum fjárhættuspil, innlendar sem erlendar.

f.h. SÁÁ

Anna Hildur Guðmundsdóttir, formaður

A handwritten signature in blue ink, reading 'Anna Hildur Guðmundsdóttir'.